

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การวางแผนนับว่าเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญยิ่งต่อการบริหารงาน เป็นเรื่องที่ต้องทำก่อนดำเนินการและทำอย่างต่อเนื่อง ถ้าหากได้ทำอย่างถูกต้อง และเหมาะสม ก็จะเป็นสิ่งที่มีคุณค่ายิ่ง ทำให้การปฏิบัติงานดำเนินไปอย่างมีระบบ มีขั้นตอน บรรลุวัตถุประสงค์ ตามที่กำหนดไว้ของหน่วยงาน จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารจะต้องวางแผนเพื่อกำหนดแนวทางการปฏิบัติกิจกรรมไว้ล่วงหน้าอย่างชัดเจน อยู่บนพื้นฐานของความเป็นไปได้ ซึ่งมีนักวิชาการหลายท่านและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้กล่าวถึงความสำคัญของการวางแผนไว้ว่า การวางแผนเป็นกิจกรรมซึ่งทุกคนเคยทำ ไม่ว่าจะเป็นการวางแผนในชีวิตส่วนตัวหรือชีวิตการทำงาน อาจเป็นการวางแผนอย่างมีระบบหรือไม่มีระบบโดยรู้ตัวหรือไม่รู้ตัว (สนานจิตร์ สุคนธ์ทรัพย์, 2539: 5) ในปัจจุบันได้มีผู้นำการวางแผนมาใช้อย่างกว้างขวางในหน่วยงาน ภาครัฐและเอกชน เพราะการวางแผนมีความสำคัญต่อการบริหารงานทุกประเภท ถ้าขาดการวางแผน ยากที่จะทำให้งานดำเนินไปในทิศทางที่ถูกต้องและมีประสิทธิภาพ ตามที่ อุทัย บุญประเสริฐ (2538: 5) ได้กล่าวไว้ว่า การวางแผนเป็นเครื่องมือที่สำคัญยิ่งสำหรับการบริหารที่มี ประสิทธิภาพ และเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการบริหารที่เน้นการทำงานในแบบที่เป็นระบบ เพื่อให้นำไปสู่ความสำเร็จในภารกิจ (Mission) ของหน่วยงานหรือองค์การ นอกจากที่กล่าวมาแล้ว การที่โรงเรียนจะบรรลุภารกิจหลักได้ดั่งนั้น ย่อมต้องอาศัยการวางแผนบริหารที่มีระบบ และการดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2528: 4) สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2534: 54) ยังกล่าวเพิ่มเติมถึงความสำคัญของการวางแผนไว้ว่า เป็นที่ยอมรับกันว่า การบริหารงานโดยใช้แผนมีส่วนสำคัญ และทำให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ

จากความคิดเห็นของนักวิชาการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาจกล่าวโดยสรุปได้ว่าการวางแผนนับว่ามีความสำคัญยิ่งในการบริหารงานอย่างมีระบบ โดยต้องใช้ทั้งความรู้ทางวิชาการ ความชำนาญและประสบการณ์ในการคิดวิเคราะห์ เพื่อพิจารณาเลือกทางเลือกที่จะปฏิบัติอย่างมีเหตุผล และหลักเกณฑ์ที่จะนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม กล่าวคือ เมื่อมีการวางแผนอย่างเป็นระบบแล้วจะต้องมีการนำแผนไปใช้เป็นเครื่องมือในการทำงาน จึงมีความจำเป็นจะต้องมีการวางแผนตั้งแต่ระดับโรงเรียนจนถึงระดับชาติ

อย่างไรก็ดี ในสภาพการที่เป็นจริง ถึงแม้ว่าประเทศไทยจะมีการวางแผนอย่างเป็นกระบวนการ มีระบบ มีขั้นตอน แต่ก็ยังพบว่า ผู้บริหารจำนวนไม่น้อยเชื่อว่าการวางแผนเป็นสิ่งที่ไม่จำเป็น เพราะไม่มีใครทราบเหตุการณ์ล่วงหน้า หรือวางแผนแล้วก็ได้ปฏิบัติ เหตุผลที่เป็นเช่นนั้น ส่วนหนึ่งเนื่องมาจากผู้ที่เกี่ยวข้องยังไม่เข้าใจในกระบวนการวางแผน จนถึงขั้นนำไปใช้ปฏิบัติหรือเห็นเป็นภาระยุ่งยาก (สนานจิตร์ สุคนธ์ทรัพย์, 2539: 44) หัวหน้างานและผู้บริหารเป็นจำนวนไม่น้อยที่เมื่อพูดถึงการวางแผนแล้วจะรู้สึกอึดอัด เพราะต้องมีการคิดในเรื่องการทำงานแบบใหม่ ซึ่งมักจะทำให้ขัดกับความเคยชิน ประสบการณ์ และความเชื่อของตน โดยจะสะท้อนให้เห็นว่า トラบโดที่ตนบริหารไม่จำเป็นต้องวางแผนก็ได้ งานก็ยังดำเนินไปด้วยดี ถ้าใช้แผนทำงานจะไม่มีความสะดวกและขาดความคล่องตัวในการทำงาน ซึ่งงานในปัจจุบันก็มีมากอยู่แล้ว ยังต้องมาเพิ่มภาระและเสียเวลาด้วยการวางแผนโดยไม่จำเป็น (อุทัย บุญประเสริฐ, 2537: 2)

ในปัจจุบันแม้ว่าโรงเรียนประถมศึกษาจะมีการวางแผนและจัดทำแผนเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารงาน แต่ส่วนใหญ่ยังไม่สามารถนำแผนไปปฏิบัติได้อย่างแท้จริง (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2532: 2) ซึ่งทำให้การบริหารงานโรงเรียนไม่บรรลุวัตถุประสงค์ ปัจจัยที่ทำให้การบริหารงานไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ที่สำคัญที่สุดคือ ผู้บริหารโรงเรียนยังไม่ตระหนักถึงความสำคัญของการวางแผน กล่าวคือ ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ปฏิบัติงานโดยไม่ได้วางแผน และที่มีการวางแผนไว้ ก็มักจะไม่ได้นำแผนไปใช้มากนัก ทำให้การบริหารงานโรงเรียนไม่มีระบบแบบแผน ในการปฏิบัติงานจึงปฏิบัติหน้าที่เสมือนหนึ่งเป็นกิจวัตรประจำวันปกติ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2534: 4-9)

สำหรับการวางแผนเกี่ยวกับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รัฐได้กำหนดนโยบายการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาขั้นพื้นฐานไว้ในทุกระดับตั้งแต่ระดับชาติจนถึงระดับจังหวัด อาทิ เช่นให้การศึกษาระดับมัธยมศึกษาเป็นการศึกษาขั้นพื้นฐานของปวงชน รัฐพึงเร่งรัดและขยายการศึกษา ขั้นพื้นฐาน เพื่อปวงชนอย่างทั่วถึง เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนให้สูงขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2535: 19) เร่งรัดจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีคุณภาพให้ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย ตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษาถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลายอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2541: 66) ปฏิรูปโรงเรียนให้สามารถบริการจัดการศึกษาระดับก่อนประถม ระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษาตอนต้นให้ทั่วถึง (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, ม.ป.ป.: 15) ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนระดับก่อนประถมศึกษา ในพื้นที่ที่รับผิดชอบเพื่อให้เด็กกลุ่มอายุ 3-6 ปี ได้รับการเลี้ยงดูอย่างทั่วถึง โดยเน้นการปรับปรุงแนวการจัดการ ประสพการณ์ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมท้องถิ่น และเด็กต้องได้รับการพัฒนาทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม ตามศักยภาพ มีคุณธรรม จริยธรรม และมีความพร้อมในการเข้าเรียนในระดับประถมศึกษา จัดการศึกษาให้กับเด็กในระดับประถมศึกษาทุกคน และส่งเสริมให้เด็กได้เรียนจนจบหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น และเร่งพัฒนานักเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้นให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเพชรบูรณ์, 2540: 27-28)

จากข้อมูลข้างต้น จะเห็นได้ว่า หน่วยงานของรัฐตั้งแต่ระดับชาติจนถึงระดับจังหวัด ได้กำหนดนโยบายเกี่ยวกับการศึกษาขั้นพื้นฐานไว้อย่างสอดคล้องกัน กล่าวคือ จะเร่งจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษาตอนต้นให้อย่างครอบคลุมและทั่วถึง มีการเตรียมความพร้อมทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม ตามศักยภาพ ให้เด็กกลุ่มอายุ 3-6 ปี มีคุณธรรม จริยธรรม และมีความพร้อม ในการเข้าเรียนในระดับประถมศึกษา อย่างไรก็ตาม การนำนโยบายไปปฏิบัติยังประสบปัญหาหลายประการ

จากเอกสารรายงานประจำปี การดำเนินงานการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ปีงบประมาณ 2539 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และแผนปฏิบัติการปีงบประมาณ 2540 ของสำนักงาน

การประถมศึกษาจังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่า หลายโรงเรียนมีปัญหาขาดแคลนห้องเรียนวัสดุ ครุภัณฑ์ หนังสือเรียน อุปกรณ์การเรียนการสอน คู่มือครู อุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน วิชาชีพต่าง ๆ และครู อาจารย์ ส่วนปัญหาในการดำเนินงานของสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดเพชรบูรณ์ คือ การขาดแคลนปัจจัยที่จำเป็น ได้แก่ อาคารเรียน ห้องเรียน วัสดุ ครุภัณฑ์ ครูผู้สอน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในบางกลุ่มประสบการณ์ยังต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

จากผลการประเมินคุณภาพการศึกษาประจำปี ในปีการศึกษา 2538 ของสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดเพชรบูรณ์ (2540: 6-20) พบว่า การจัดการศึกษาระดับก่อน ประถมศึกษา ให้เด็กก่อนประถมศึกษา มีความพร้อมทุกด้านตามเกณฑ์ ได้แก่ ร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา จัดได้เฉลี่ยร้อยละ 70.52 การจัดการศึกษาระดับ ประถมศึกษา นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จบหลักสูตรเฉลี่ยร้อยละ 98.50 อัตราการ ข้าราชการครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 กำหนดเป้าหมายไว้ไม่เกินร้อยละ 5 ปรากฏว่า มี นักเรียน ตกข้าราชการร้อยละ 12.98 สูงกว่าเป้าหมาย ร้อยละ 7.98 และเป้าหมายรวมตั้งแต่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 กำหนด เป้าหมายไว้ไม่เกินร้อยละ 1 พบว่า นักเรียนตกข้าราชการ ร้อยละ 4.36 ซึ่งสูงกว่าเป้าหมายร้อยละ 3.36 และนอกจากนี้ยังพบว่า สุขภาพอนามัย นักเรียนจำนวนหนึ่งยังต่ำกว่ามาตรฐานที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด นอกจากนี้เมื่อ พิจารณา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในปีการศึกษา 2539 พบว่า มีจำนวนนักเรียนชั้นประถม ศึกษา ปีที่ 1-6 ตกข้าราชการ จำนวน 3,145 คน เฉลี่ยแล้วคิดเป็นร้อยละ 4.10 และผล สัมฤทธิ์ทางการเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งได้กำหนดเป้าหมายไว้ในแต่ละกลุ่ม ประสบการณ์ เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับผลการดำเนินงานพบว่า กลุ่มทักษะ (คณิตศาสตร์) ดำเนินการได้ต่ำกว่า เป้าหมาย ร้อยละ 3.97 กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ต่ำกว่า เป้าหมายร้อยละ 1.97 กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยต่ำกว่าเป้าหมาย ร้อยละ 4.30 และกลุ่ม การงานและพื้นฐานอาชีพ ต่ำกว่าเป้าหมายร้อยละ 2.97 (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เพชรบูรณ์, 2540: 17-18, 20-22) ซึ่งจะเห็นได้ว่า ในภาพรวม ส่วนใหญ่จะยังต่ำกว่า เป้าหมาย

ปัญหาดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าการจัดการประถมศึกษายังไม่บรรลุวัตถุประสงค์ซึ่งจะเห็นได้จากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระดับประถมศึกษา ส่วนใหญ่ยังไม่บรรลุเป้าหมายตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ยังมีการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาชั้นพื้นฐาน ปัญหาน่าจะมีมากขึ้น โดยเฉพาะปัญหาในชั้นการนำแผนไปใช้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัญหาการนำแผนปฏิบัติการประจำปีไปใช้ในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาชั้นพื้นฐาน เพื่อหาวิธีการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่จะเกิดขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาปัญหาการนำแผนปฏิบัติการประจำปีไปใช้ ในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเพชรบูรณ์

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาปัญหาการนำแผนปฏิบัติการประจำปีไปใช้ ในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเพชรบูรณ์ เท่านั้น

2. การศึกษาปัญหาการนำแผนปฏิบัติการประจำปีไปใช้ ในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเพชรบูรณ์ จะใช้ขั้นตอนการนำแผนไปใช้ ซึ่งผู้วิจัยสรุปมาเป็นกรอบแนวคิดรวม 8 ประเด็น ได้แก่

1. การเตรียมการเพื่อนำแผนไปใช้
2. การมอบหมายงาน
3. การจัดสรรทรัพยากร
4. การประสานงาน
5. การกำกับและนิเทศงาน
6. การสร้างขวัญและกำลังใจ

7. การประเมินและรายงานผลระหว่างดำเนินการ
8. การปรับปรุงแผนระหว่างดำเนินการ

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

1. ปัญหา หมายถึง ความแตกต่างระหว่างสภาพที่ควรจะเป็นกับสภาพที่เป็นอยู่ในการนำแผนปฏิบัติการประจำปีไปใช้

2. แผนปฏิบัติการประจำปี หมายถึง แผนที่โรงเรียนจัดทำขึ้นประจำปีการศึกษาหลังจากที่ได้รับงบประมาณแล้ว ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติให้โรงเรียนในสังกัดดำเนินการประกอบด้วย ส่วนแรกได้แก่ประวัติของโรงเรียน นโยบายของโรงเรียน คำขวัญของโรงเรียน แผนที่แสดงเขตบริการของโรงเรียน แผนผังบริเวณโรงเรียน แผนภูมิการบริหารโรงเรียน งานที่ควรจัดทำในโรงเรียนประถมศึกษา ตารางกำหนดการปฏิบัติงาน สรุปแผนงานและโครงการของโรงเรียน และงบประมาณที่ได้รับ ส่วนที่สองประกอบด้วยแผนงาน 6 แผนงาน ได้แก่ แผนงานวิชาการ แผนงานบุคลากร แผนงานกิจการนักเรียน แผนงานธุรการการเงินและพัสดุ แผนงานอาคารสถานที่ และแผนงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

3. การนำแผนปฏิบัติการประจำปีไปใช้ หมายถึง การปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ อย่างมีประสิทธิภาพซึ่งประกอบด้วย การเตรียมการเพื่อนำแผนไปใช้ การมอบหมายงาน การจัดสรรทรัพยากร การประสานงาน การกำกับและนิเทศงาน การสร้างขวัญและกำลังใจ การประเมินและรายงานผลระหว่างดำเนินการ และการปรับปรุงแผนระหว่างดำเนินการ

4. การเตรียมการเพื่อนำแผนไปใช้ หมายถึง การจัดทำรายละเอียดในรูปของปฏิทินปฏิบัติงาน โดยการระบุกิจกรรม ระยะเวลาดำเนินการ และผู้รับผิดชอบเพื่อให้เป็นแผนในการควบคุมงาน และยังรวมถึง การเตรียมบุคลากรเพื่อให้มีความพร้อมในการนำแผนไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ

5. การมอบหมายงาน หมายถึง การมอบหน้าที่และความรับผิดชอบให้บุคลากรในโรงเรียนนำแผนปฏิบัติการประจำปีไปใช้ ให้บรรลุวัตถุประสงค์

6. การจัดสรรทรัพยากร หมายถึง การแบ่งสัดส่วนทรัพยากรที่จะใช้ ในการนำแผนปฏิบัติการประจำปีไปใช้

7. การประสานงาน หมายถึง กระบวนการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของภารกิจต่าง ๆ ทั้งในและนอกโรงเรียน ให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการนำแผนไปใช้ ร่วมมือร่วมใจกันปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ

8. การกำกับและนิเทศงาน หมายถึง กระบวนการทำงานและความร่วมมือกันระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศ โดยการกำกับ ติดตาม ดูแล และเสนอแนะการแก้ไขปัญหการนำแผนปฏิบัติการประจำปีไปใช้ ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

9. การสร้างขวัญและกำลังใจ หมายถึง การส่งเสริม สนับสนุน สอดส่องดูแลอำนวยความสะดวก ให้กำลังใจเพื่อให้บุคลากรนำแผนไปใช้ด้วยความเต็มใจ เต็มความรู้ความสามารถจนบรรลุวัตถุประสงค์

10. การประเมินและรายงานผลระหว่างดำเนินการ

การประเมิน หมายถึง การประเมินระหว่างดำเนินการเพื่อตรวจสอบความก้าวหน้าของแผนงาน และโครงการระหว่างการนำแผนไปใช้ และเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ว่าเป็นไปตามเป้าหมายมากน้อยเพียงใด

การรายงานผล หมายถึง การรายงานระหว่างดำเนินการเพื่อเสนอข้อมูลผลการนำแผนไปใช้ ให้ผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียนได้ทราบความเคลื่อนไหว และความก้าวหน้าอย่างสม่ำเสมอ

11. การปรับปรุงแผนระหว่างดำเนินการ หมายถึง การนำข้อมูลจากการประเมินและรายงานผลมาแก้ไขข้อบกพร่องของแผนงานและโครงการระหว่างการนำแผนไปใช้ เพื่อให้การดำเนินงาน บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ

12. โรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง โรงเรียนประถมศึกษาที่เปิดทำการสอน 3 ระดับคือ ระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดเพชรบูรณ์

13. **ผู้บริหารโรงเรียน** หมายถึง อาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการโรงเรียนหรือผู้รักษาการในตำแหน่งอาจารย์ใหญ่ หรือผู้อำนวยการโรงเรียน ในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเพชรบูรณ์

14. **ครูผู้รับผิดชอบงานวางแผน** หมายถึง ครูผู้สอนหรือผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียนที่ได้รับการแต่งตั้งให้ทำหน้าที่เกี่ยวกับการวางแผนของโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

15. **ครูผู้นำแผนไปใช้** หมายถึง ครูประจำชั้นระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ที่ได้รับมอบหมายงาน ให้นำแผนปฏิบัติการประจำปีไปใช้ ในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเพชรบูรณ์

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. การวิจัยครั้งนี้ ทำให้ได้ข้อความรู้เกี่ยวกับปัญหาในการนำแผนปฏิบัติการประจำปีไปใช้ ในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งจะทำให้มีการป้องกันและ แก้ไขปัญหาหรือพัฒนากระบวนการวางแผนขึ้นการนำแผนไปใช้ให้มีประสิทธิภาพ

2. ผลการวิจัยครั้งนี้ จะเป็นข้อมูลสำคัญส่วนหนึ่งที่โรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปประกอบการพิจารณาหาแนวทางการปรับปรุง การดำเนินการในขั้นตอนการนำแผนปฏิบัติการประจำปีไปใช้ ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยบุคคลที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการนำแผนปฏิบัติการประจำปีไปใช้ ในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 97 คน ครูผู้รับผิดชอบงานวางแผน จำนวน 97 คน ครูผู้นำแผนไปใช้ จำนวน 1,303 คน รวมประชากรทั้งสิ้น 1,497 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 25 คน ครูผู้รับผิดชอบงานวางแผน จำนวน 25 คน และครูผู้นำแผนไปใช้ จำนวน 297 คน รวมกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยทั้งสิ้น จำนวน 347 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มี 2 ประเภท คือ

2.1 แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured interview) สำหรับ สัมภาษณ์ ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้รับผิดชอบงานวางแผน แบ่งออกเป็น 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์ เป็นแบบ ตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหาการนำแผนปฏิบัติการประจำปีไปใช้ เป็นแบบตรวจสอบรายการ และปลายเปิด (Open-ended)

2.2 แบบสอบถาม สำหรับครูผู้นำแผนไปใช้ แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบให้เลือกตอบ

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหาการนำแผนปฏิบัติการประจำปีไปใช้ เป็นแบบให้เลือกตอบ และ ปลายเปิด

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 แบบสัมภาษณ์ผู้วิจัยสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง

3.2 แบบสอบถาม ผู้วิจัยเดินทางไปส่งแบบสอบถามที่โรงเรียนของกลุ่มตัวอย่าง จากนั้นผู้วิจัยไปรับคืนจากโรงเรียนด้วยตนเองในวันที่ไปสัมภาษณ์

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์และแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจง ความถี่ (Frequency) หาค่าร้อยละ (Percentage) และ การวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

5. การนำเสนอข้อมูล

นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปของตารางประกอบความเรียง

ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิจัย

รายงานการวิจัยนำเสนอเป็น 5 บท ตามลำดับดังนี้

บทที่ 1 บทนำ ประกอบด้วย ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ของการวิจัย ขอบเขตของการวิจัย คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ วิธีดำเนินการวิจัย และลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิจัย

บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการวางแผน แผนปฏิบัติการประจำปี การนำแผนไปใช้ ข้อมูลสภาพทั่วไปของจังหวัดเพชรบูรณ์ โครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ
รายการอ้างอิง

ภาคผนวก

ประวัติผู้วิจัย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย